

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Hámori Péter (.....) ügyvéd által képviselt
(.....) I.r., (.....) II. r. és (.....) III. r. felpereseknek – dr.
Tományi Csaba (.....) ügyvéd által képviselt (.....) alperes ellen örökrész
kiadása iránt indított perében a-i Járásbíróság által 2013. május 10. napján meghozott
...../2012/40. számú ítélet ellen az alperes részéről 42. és 44. és a felperesek részéről 43.
sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A törvényszék a járásbíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy a felperesek részére 15 napon belül fizessen meg személyenként 750.000,- (Hétszázötvenezer) Ft-ot és annak 2007. július 24-től a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamatát.

Mellőzi az elsőfokú ítéletnek a felpereseket az ékszerek megosztása folytán értékkiegyenlítés fizetésére kötelező negyedik bekezdésében foglalt rendelkezését és a hagyatéki ékszerek megosztása címén egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy az alperes részére 15 napon belül adják ki az ékszerek listájában 26. tételszám alatt feltüntetett 1 db 14 karátos arany, virág alakú medált fehér foglalatban 39 db fél hollandi rózsa csiszolású gyémánt kővel 250.000,- (Kettőszázötvenezer) Ft értékben.

Az alperes által a felpereseknek fizetendő elsőfokú perköltség összegét a törvényszék 900.000,- (Kilencszázezer) Ft-ra felemeli.

Ezt meghaladóan a törvényszék az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a törvényszék az alperest, hogy a felpereseknek 15 napon belül fizessen meg együttesen 361.840,- (Háromszázhatvanegyezer-nyolcszáznegyven) Ft fellebbezési perköltséget.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A-i Járásbíróság a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban meghozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy a felpereseknek 15 napon belül fizessen meg örökrész kiadása illetőleg annak ellenértéke címén személyenként a-i 621/5. hrsz-ú garázs értékéből 114.124,- Ft-ot, ezen összegnek 2013. január 1-jétől a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, a bankszámlán kezelt pénzüsszegekből valamint az üdülőhasználati jog értékéből 440.575,- Ft-ot, annak 2007. július 24-től a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá egymás között egyenlő arányban 31.625,- Ft hagyatéki ingó értékkiegyenlítést és annak 2007. július 24-től a kifizetésig számított törvényes mértékű késedelmi kamatát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felpereseknek a vagyonleltárban 2, 6, 8, 10, 11, 12, 16, 19, 22, 23, 28, 29, 31, 32, 34, 46 és 48. sorszám alatti feltüntetett ingóságokat összesen 538.000,- Ft értékben, megállapítva, hogy ezek a felperesek osztatlan közös tulajdonába kerülnek.

Egyetemlegesen kötelezte a bíróság a felpereseket, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessenek meg 553.017,- Ft-ot mint a hagyatéki ékszerek megosztásából származó értékiegyenlítést, ennek 2011. október 17-től a kifizetésig számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, és 15 napon belül adják ki az alperesnek a vagyonleltárban 57, 58. és 59. sorszám alatt feltüntetett ingóságokat 11.000,- Ft értékben, megállapítva, hogy ezek az alperes kizárólagos tulajdonába kerülnek, és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül adják ki az alperesnek a 61. sorszám alatti ingóságot mint alperesi különvagyon 30.000,- Ft értékben.

Megállapította a bíróság, hogy a vagyonleltárban szereplő további ingóságok a vagyonleltárban rögzített birtokállapotnak megfelelően kerülnek a felperesek illetőleg az alperes tulajdonába, a sz. alatti ingatlanban lévő ingóságokat az alperes birtokában lévőknek tekintve.

Ezt meghaladóan a felperesek keresetét és az alperesek beszámítási kifogását elutasította, és a pernyertesség-pervesztesség arányát az alperes javára 63-37 %-ban meghatározva kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek egymás közt egyenlő arányban 311.000,- Ft perköltséget.

A garázsingatlan és az üdülőhasználati jog értéke vonatkozásában a kereseti kérelemnek helytadó döntése jogalapját alperesi elismerésre, összegét az eljárás során kirendelt szakértő által megállapított értékre alapította.

A-i 594/A/5. hrsz-ú lakóingatlannal kapcsolatos felperesi követelés tekintetében a keresetet azzal az indokkal utasította el, hogy bár a peres felek édesanyja az ingatlanban fennállt $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét házastársa, egyetértésével ajándékozta el az alperesnek a Csjt. 30. § (1) bekezdésének megfelelően, a szerződésben a házastársak nem a közös ajándékozás jogi formáját választották, kizárólag-t tüntették fel ajándékozóként, sőt a tulajdonában maradt $\frac{1}{2}$ rész tekintetében a haláláig eltelt több mint 10 év alatt nem látta szükségesnek a tulajdonjoga feltüntetését. Ezen tényekből pedig a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy mivel a peres felek édesanyja még életében elajándékozta az ingatlanból őt megillető $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőséget, végiggondolva annak jogkövetkezményét is, hogy ezzel azt a hagyatékból kivonja, így sem ez, sem a tulajdonaként nyilvántartott $\frac{1}{2}$ rész fele nem képezheti a hagyaték részét, hiszen ez esetben a férjet megillető vagyoni kör csökkenne, az ő örököse jogosultságai sérülnének.

Az OTP Banknál kezelt pénzösszeg tekintetében a bíróság az alperesi elismerésre tekintettel állapította meg, hogy annak $\frac{1}{2}$ -e a hagyaték részére és kötelezte az alperest a fizetésre.

A K&H Banknál vezetett devizaszámlán kezelt, Kanadából,-tól származó pénzösszeg tekintetében a közös vagyoni vélelemmel szemben az alperest terhelte azon állításának igazolása, hogy az az édesapja, különvagyon volt.

Az e körben lefolytatott bizonyítás eredményeként a kereseti kérelemnek helytadó döntését a bíróság azzal indokolta, hogy azon alperesi nyilatkozat, miszerint a nagybácsi által küldött valutát mindig váltotta át forintra a valutát megőrizve, egyértelműen arra utal, hogy ennek ellentételezése a házastársak vagyonszösségébe tartozó forintjövedelem volt, de közös vagyonnak számítottak a kanadai nagybácsi által különböző munkálatok elvégzésének fedezeteként küldött összegek is, hiszen ezen munkák ellenértékét is a házastársak fizették ki a közös jövedelmükből (megtartva a számlán a dollárt). Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet szerint a tanúvallomások és a

becsatolt levelek is azt támasztják alá, hogy a felek édesanyját is közeli rokonának tekintette és támogatni kívánta.

Az alperes által a saját ingatlana felújításához felperesi állítás szerint szülői ajándékból származó, fele részben az anyai hagyaték tárgyát képező 6.000.000,- Ft után az örökrész kiadása iránti kereseti kérelem elutasítását a bíróság – a tanúvallomásokot és az egyéb bizonyítékokat mérlegelve - azzal indokolta, hogy a felperesek nem tudták igazolni azon állításukat, miszerint ezen összeg mint a felek édesanyja és házastársak közös megtakarítása létezett, és azt a felek édesanyjának halála után ajándékozta az alperesnek. A pénzügyi adatok ilyen összegű megtakarítást ugyanis nem igazoltak, a felek levelezése és az alperes vagyonnyilatkozata nem tekinthető egyértelmű bizonyítéknak, utóbbi többféleképpen értelmezhető, és tanúvallomását pedig e vonatkozásban az emberi emlékezet pontatlanságaira és a tévedés lehetőségére hivatkozással nem fogadta el. Ezekkel szemben az alperes igazolta, hogy a felújításhoz a féle örökségen felül kincstárjegy megtakarításai is voltak, melyek elegendő fedezetet tudtak nyújtani a felújítás költségeire.

A hagyatékhoz tartozó ingóságok listáját a bíróság a felek nyilatkozatai alapján állította össze, az anyai különvagyoni ingóságokat az alperes elismerése, az apait (.....) a felperesek elismerése alapján határozta meg, utóbbit figyelmen kívül hagyva az örökrész számításánál, és a felperesek által elismerten túl további ingót nem fogadott el alperesi apai különvagyonként bizonyítottág hiányában.

Az ékszerek vonatkozásában a lefolytatott tanúbizonyítás eredményeként a bíróság megállapította, hogy a felek édesanyja a haláláig-val fennállt házassági életközössége idején befektetési céllal is vásárolt arany ékszereket, ugyanakkor a felek édesanyja napi rendszerességgel viselt karikagyűrűt, más gyűrűt, karkötőt, fülbevalót is, ezért az alperes által elismerteken túl (melyeket egyébként túlnyomórészt csekély értékű bizsuk lévén a felek az eljárás során közös egyetértéssel töltöttek a megosztandó ékszerek listájából) anyai különvagyonként fogadott el egy gyűrűt, egy karlancot és egy pár fülbevalót 2003. június 27-i időpontban 12.760,- Ft, 2011. október 17-i időpontban 56.160,- Ft értékben, figyelemmel arra, hogy a különvagyonként a felek által elfogadott férfi ékszerek ilyen értékkel bírnak. A többi ékszert a bíróság a közös vagyonhoz tartozónak tekintette.

A bíróság megállapította, hogy olyan 15 éven belüli szülői juttatást, mely a kötelesrész alapját képezhetne volna, vagy egyéb olyan juttatást, melyet a juttató a hagyatékhoz történő hozzászámítás kötelezettségével adott volna, a felperesek igazolni nem tudtak.

A beszámítási kifogás elutasítását az anyai sírkőállítás költsége tekintetében a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok ellentmondásosságára figyelemmel a bizonyítottág hiányával indokolta.

A szám alatti alperesi tulajdonú ingatlan fenntartási költségeivel kapcsolatos alperesi beszámítási kifogást elutasító döntését a bíróság azzal indokolta, hogy az ingóságok megőrzését az alperes másként is megoldhatta volna, akár ingyenesen is, az ingatlan fenntartásának költségei pedig nem tekinthetők tárolási költségnek, a fenntartási költségeket pedig az ingatlan tulajdonosa köteles viselni.

A bíróság megállapította továbbá, hogy mivel az I.r. felperes 2008. májusi levelét megelőzően az örökséget már elfogadta, 2008. május 8-i levelében tett nyilatkozatát nem lehet az örökség visszautasításaként értékelni.

A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a bíróság az özvegyi jogot élvező halálát követő napban határozta meg, kivéve, amikor a hagyatéki tárgyak értéke megállapításának az időpontját kellett figyelembe vennie, mert akkor ezt az időpontot jelölte meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjául.

A pernyertesség-pervesztesség arányát 63-37 %-ban határozta meg az alperes javára, és erre figyelemmel állapította meg a jóval több perköltséget előlegezett felperesek részére az alperes által fizetendő perköltség összegét.

Az ítélet ellen mind a felperesek, mind az alperes fellebbezést terjesztettek elő.

A felperesek fellebbezése a bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására irányult. Mellőzni kérték egyrészt a hagyatéki ékszerek megosztása kapcsán 553.017,- Ft megfizetésére kötelezésüket, ugyanakkor kötelezni kérték az alperest a 38. tételszám alatti 18 karátos rubinköves arany bross kiadására 57.500,- Ft értékben, továbbá a-i 594/A/5. hrsz-ú lakásingatlan ¼ tulajdoni hányada megváltási áráként részükre személyenként 412.500,- Ft és az erre irányuló keresetmódosítás keltétől számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére, valamint az alperes által az ingatlanán végzett felújítás 6.000.000,- Ft-os költségéből jogalap nélküli gazdagodás címén személyenként 750.000,- Ft és késedelmi kamata megfizetésére.

Arra az esetre, ha a bíróság nem osztaná a hagyatéki ékszerek megosztása vonatkozásában a fellebbezésben elfoglalt felperesi álláspontot, azt kérték, hogy 553.017,- Ft és késedelmi kamata megfizetésére kötelezésük helyett a természetbeni megosztás elsődlegességére figyelemmel ezen összeg erejéig az elsőfokú ítélet szerint közös birtokukba került ékszerek alperes részére történő kiadására legyenek kötelesek.

Fellebbezésükben sérelmezték, hogy a bíróság indítványuk ellenére indok nélkül mellőzte a kincstári takarékjegyek vonatkozásában a posta megkeresését. E vonatkozásban a bizonyítás kiegészítését kérték a bíróságtól.

Az elsőfokú ítélet általuk kért megváltoztatására figyelemmel kérték az alperest terhelő elsőfokú perköltség módosítását és az alperes kötelezését a fellebbezési perköltségük megfizetésére.

Egyebekben a felperesek az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

Az alperes fellebbezése is az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányult.

A devizaszámlán kezelt kanadai és USA dollár vonatkozásban különvagyoni jellegének megállapításával mellőzésüket kérte az alperes az elszámolás köréből, továbbra is csak az euró tekintetében elismerve annak közös vagyoni jellegét.

Az ingóságok megosztásának a módosítását is kérte az alperes oly módon, hogy a felperesek által az eljárás során kért, 1., 3. és 4. tételszám alatti ingók a felperesek részére kerüljenek kiadásra, és mellőzésre kerüljön az alperesnek a 19., 22., 28., 29. és 31. tételszámú ingóságok kiadására vonatkozó kötelezése, ugyanis ezeket ő nem kívánja kiadni, valamint kerüljön mellőzésre a felperesek 57., 58. és 59. tételszámú ingókra vonatkozó kiadási kötelezettsége, hiszen ezek kiadására kötelezésüket senki nem kérte. Ennek megfelelően kérte a bíróságtól az ingó értékkiegyenlítés összegének módosítását.

Az OTP-nél vezetett közös bankszámlán édesanyjuk halálakor volt 112.242,- Ft-ból a felpereseket megillető összeg megfizetésére vonatkozó kötelezése mellőzését kérte, előadva, hogy ezen

összegeiről nem volt tudomása, és nyilvánvaló, hogy azt az édesapja az édesanyja temetésével összefüggésben használta fel.

A valutaszámlán, a bankszámlán lévő összegek illetőleg az üdülőhasználati jog elszámolásából származó megtérítési igény valamint az ingó értékkiegyenlítés vonatkozásában késedelmi kamatfizetési kötelezettsége kezdő időpontját a keresetindítás időpontjára kérte változtatni.

A sírkőállításból származó, felperesenként 50.000,- Ft összegű követelése valamint az ingók felelős őrzéséből származó, a 2013. április 2-án kelt beadványban részletezett és igazolt költségei vagy azok legalább egy része vonatkozásában a beszámítási kifogásának helyt adva kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

Az elsőfokú ítélet indokolásának kiegészítését kérte azzal, hogy az alperes – édesapja nyilatkozatával ellentétben – a közjegyzőnek bejelentette, hogy édesanyjának rajta kívül még további három gyermeke van, a felperesek, akik adatait a közjegyző rögzítette.

Végül a perköltség vonatkozásában kérte az ítélet megváltoztatását és mentesítését a terhére megállapított 311.000,- Ft perköltség megfizetése alól és a felperesek kötelezését a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel az alperes részére járó perköltség megfizetésére.

Az alperes fellebbezése szerint a járásbíróság ítéletében nem adta indokát, hogy az I. r. felperes korábbi levelében leírt, az örökség visszautasításának minősülő nyilatkozatát hogyan értékelte, ellentétben a korábbi elsőfokú ítélettel.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az alperesi fellebbezés, míg az alperes fellebbezési ellenkérelme a felperesi fellebbezés teljes elutasítására irányult.

A törvényszék az iratok felülvizsgálata alapján megállapította, hogy a felperesek fellebbezése részben alapos, míg az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú eljárás során beszerzett bizonyítékok téves mérlegelése folytán jutott a járásbíróság arra a következtetésre, hogy nem nyert bizonyítást 6.000.000,- Ft-nak által az alperesnek történő ajándékozásának a ténye, illetőleg az, hogy ezen összeg és házastársi közös vagyonához tartozott.

A felek által nem vitatott tény, hogy az alperes a 2004. április 1-jén elhunyt hagyatékából 2005. augusztus 18-án 75.720,- kanadai dollár örökségben részesült, ebből vásárolt az alperes saját részre 2006. július 30-án ingatlant 12.000.000,-Ft-ért. Az örökölt pénzösszeg ingatlanvásárláskori összege 14.580.000,- Ft volt.

Az alperes által vásárolt ingatlan felújítása még édesapja, 2007. július 23-án bekövetkezett halálát megelőzően befejeződött.

Az alperes 2007. évi vagyonnyilatkozatában úgy nyilatkozott, hogy az ingatlant törvényes öröklésből és ajándékba kapott pénzből szerezte.

..... és tanúvallomása a 6.000.000,- Ft ajándékozása megtörténtének a tényét bizonyítja. Ezen tanúvallomásokkal csak az alperes házastársának a tanúvallomása áll szemben, mely a közeli hozzátartozói viszonyra figyelemmel nem értékelhető objektívként.

Az alperesi jogi képviselő által a felperesi jogi képviselőnek írt, 2009. február 24-én kelt levélben az alperes édesapja 6.000.000,- Ft összegű pénzajándékának az anyai vagyon terhére történő eredője került vitatásra, amely megfogalmazásból az következik, hogy magát a 6.000.000,- Ft ajándékozásának a megtörténtét az alperes ezen levélben lényegében elismerte.

Ezen bizonyítékok pedig az ajándékozás tényének a megtörténtét és az ajándék összegét is igazolják.

..... nyugellátása összegét a felesége halála és az alperes ingatlanvásárlása közötti időszakban vizsgálva kétségtől megállapítható, hogy..... abból nem tehetett szert 6.000.000,- Ft összegű jövedelemre, nemhogy ilyen összegű megtakarításra. A nyugellátásán kívül egyéb jövedelemforrásra utaló tény, körülmény pedig az eljárás során vonatkozásában a felesége halálát követő időszakra nem merült fel.

Mindebből pedig az következik, hogy aáltal a felesége halálát követően az alperesnek ajándékozott 6.000.000,- Ft és a felesége házastársi közös vagyonába tartozó összeg volt.

A fenti bizonyítékokkal szemben az alperes azon állítására vonatkozó bizonyítéka, hogy az ingatlana felújítását saját forrásból finanszírozta, saját és együttélő házastársa rendszeres havi jövedelmén túl az általa történt saját kincstári takarékjegy beváltás volt. Az általa ennek igazolására csatolt kincstári takarékjegy kifizetési bizonylatok szerint 2.227.800,- Ft került részére kifizetésre, 1.927.800,- Ft 2005-ben, az év során egyenletesen elosztva 8 kisebb összegű részletben és 300.000,- Ft 2007. július 2-án.

2005-ben azonban a később felújításra kerülő ingatlan még nem képezte az alperes tulajdonát, ezért konkrét bizonyítás hiányában nem fogadható el, hogy a 2005-ben részletekben felvett összeget az alperes a később vásárolt ingatlana felújítására fordította, a 2007. július 2-án felvett, a felújítás költségéhez képest elenyésző összeg pedig a felújítás alperesi forrásból történő finanszírozását nem igazolja, egyébként is a felújítás 2007. július 23-án bekövetkezett halála előtt befejeződött.

A bíróság a fenti bizonyítékokat részben helytelenül mérlegelte, amennyiben az alperes által igazolt, 2005-ben és 2007-ben kincstári takarékjegy kiváltásából származó bevételeit a 2006. júniusi vételt követő és 2007. júliusára befejeződött felújítás forrásaként figyelembe vette, illetőleg és tanúvallomása és az alperes 2007. évi vagyonyilatkozata figyelmen kívül hagyásának elfogadhatatlan indokát adta, amennyiben a tanúvallomásokkal kapcsolatban csupán az emberi emlékezet pontatlanságaira, a tévedés lehetőségére, a vagyonyilatkozattal kapcsolatosan pedig csupán annak többféle értelmezhetőségére hivatkozott, annak kifejtése nélkül.

A rendelkezésre álló bizonyítékok a bíróság álláspontjával szemben mind az ajándékozás tényét, az ajándék összegét, mind pedig az ajándékozott pénzösszeg és házastársa házastársi közös vagyoni jellegét igazolják.

Ezért a törvényszék a bíróság ítéletét e vonatkozásban megváltoztatva az alperest a 6.000.000,- Ft felének személyenként $\frac{1}{4}$ része, azaz személyenként 750.000,- Ft és..... mint özvegyi haszonélvezeti jog jogosultja halálát követő naptól számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte a felperesek részére örökrész kiadása jogcímén.

A felperesek által jogalap nélküli gazdagodásban megjelölt jogcím nem volt helytálló, ez azonban a bíróságot nem köti.

Az alperes fellebbezési tárgyaláson tett azon nyilatkozata, hogy saját és együttélő házastársa rendszeres havi jövedelméből származó megtakarításai – életkorukra és rendszeres jövedelmük összegére is figyelemmel – lehetővé tették a felújítás saját forrásból történő finanszírozását, nem bír jelentőséggel a kérdés eldöntése szempontjából, ugyanis a finanszírozás tényleges forrása volt bizonyítandó, a rendelkezésre álló bizonyítékok pedig azt a fentiek szerint igazolják.

A bíróság a peres felek előadása és az eljárás során meghallgatott tanúk vallomása alapján helytállóan állapította meg, hogy a peres felek édesanyja, a karikagyűrűje mellett napi rendszerességgel viselt különböző egyéb ékszereket, másik gyűrűt, láncot, karkötőt, fülbevalót is,

emellett és befektetési céllal is vásároltak ékszereket. Utóbbit a felperesek indítványára meghallgatott tanúk vallomása igazolja.

Ezen bizonyított tények téves értékelésén alapul azonban a bíróság azon döntése, hogy a nyilvánvalóan különvagyonát képező, a teljes ékszerállományhoz képest minimális mennyiségű és elenyésző értékű férfi ékszerek értékével egyező értékben állapította meg különvagyonai ékszereit, az összes többi ékszert pedig – mint a házaspár által befektetési céllal vásároltat – házastársi közös vagyonukhoz tartozónak tekintette.

A Cstv. 27. § (1) bekezdése alapján a házastársak osztatlan közös tulajdona mindaz, amit a házassági életközösség ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön szereztek, kivéve azt, ami valamelyik házastárs különvagyonához tartozik.

A 28. § (1) bekezdésének c.) pontja értelmében a házastárs különvagyonához tartozik a személyes használatra szolgáló és szokásos mértékű, illetőleg mennyiségű vagyontárgy.

Az ezen jogszabályi rendelkezéshez fűzött kommentár szerint az egyébként személyhez fűződő tárgyak, ha azokat a felek értékbefektetés céljából és nem kifejezetten valamelyikőjük használatára vásárolták, nem a különvagyonhoz, hanem a közös vagyonhoz tartoznak. A személyes használatra szolgáló volton felül a szokásos mennyiség és mérték feltétele a különvagyon megállapításának. A szokásos mértéket és mennyiséget a házaspár életviszonyaihoz képest kell körülhatárolni. Így pl. jómódú embereknél a nagy értékű és több női ékszer is szolgálhat a feleség személyes használatára (feltéve, hogy nem értékbefektetésre vették), az ő életviszonyukhoz képest nem eltűzött annak értéke és mennyisége. Szerény körülmények között élő családban viszont ugyanilyen mennyiségű és értékű ékszer esetén – még ha azokat a feleség esetenként viselte is – ellenkező adatok hiányában az értékbefektetési cél vélelmezésére alkalmas. Mindent összevetve tehát – bár bizonyos objektív mércét nélkülözni nem lehet – a c.) pont esetén csak a konkrét körülmények teljes feltárása mellett lehet a különvagyoni hivatkozás alaposságának kérdésében állást foglalni. Nélkülözhetetlen a törvényi tényállást az illető család életviszonyaihoz igazítani, és az egyensúly, a méltányosság, arányosság szempontjai sem hagyhatók figyelmen kívül.

Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárás során bizonyítást nyert, hogy a peres felek édesanyja napi rendszerességgel, egyszerre többfajta ékszert is viselt, valamint befektetési céllal is vásároltak ékszereket, továbbá a fent írtak alapján annak figyelembevételével, hogy a peres felek édesanyjának halála évében, 2003-ban a nyugellátása 54 ezer forint, míg házastársáé, 82 ezer forint volt, a törvényszék a házaspár jövedelmi viszonyaihoz, életkörülményeihez mérten a 2003-ban 20 ezer forintot el nem érő értékű, az elsőfokú ítéletben az ékszerek vonatkozásában összeállított listában 1, 2, 4, 5, 8, 9, 13, 15, 16, 18, 24, 25, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 41, 44, 45, 47 és 50. sorszám alatti ékszereket valamint a 8. és 9. sorszámú ékszerek között sorszám nélkül szereplő 1 db 14 karátos arany keretben lévő zománc medált – melyek mennyisége a törvényszék megítélése szerint nem haladja meg a szokásos mennyiséget - a peres felek édesanyja személyes használatára szolgáló, szokásos mértékű különvagyonának tekintette a 49. sorszám alatti, a felek édesanyjának különvagyonát képező ezüst étkészlet értékével együtt 2011. október 17-i időpontban mindösszesen 863.250,- Ft értékben, míg az ékszer lista 6, 7, 11, 12, 26, 27. és 33. pontjában felsorolt, 2003-ban egyenként 20.000,- Ft-ot meghaladó értékű ékszereket befektetési cézzal vásárolt, a felek édesanyja és házastársi közös vagyonának minősülő ékszereknek tekintette 2011. október 17-i időpontban mindösszesen 1.032.120,- Ft értékben.

Édesanyjuk különvagyonai ékszereiből a felpereseknek jár az értékük $\frac{3}{4}$ része, azaz 647.438,- Ft értékű ékszer, míg az alperesnek az értékük $\frac{1}{4}$ része, azaz 215.812,- Ft értékű ékszer.

A felek édesanyja és házastársi közös vagyonának minősülő ékszerekből a felpereseknek jár az édesanyjukra eső fele rész $\frac{3}{4}$ része, azaz 387.045,- Ft, míg az alperesnek a közös vagyon apai fele része valamint az anyai rész $\frac{1}{4}$ -e, azaz 645.075,- Ft értékű ékszer.

Mindezeket összegezve a felpereseknek jár 1.034.483,- Ft értékű ékszer, ezzel szemben a birtokukban van 1.283.140,- Ft értékű ékszer, míg az alperesnek jár 860.887,- Ft értékű ékszer és a birtokában van 612.230,- Ft értékű ékszer.

Erre figyelemmel az alperesnek a felperesektől 248.657,- Ft értékben jár ékszer.

A fentiekre tekintettel a törvényszék az ékszerek vonatkozásában a járásbíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdései alapján megváltoztatta és a természetbeni megosztás elsődlegességére figyelemmel a felpereseket az ezen értékkel csaknem azonos értékű, 26. tételszám alatti ékszer kiadására kötelezte az alperes részére.

Egyebekben a járásbíróság az általa helytállóan megállapított tényállás alapján érdemben helyes döntést hozott a pernyertesség-pervesztesség általa megállapított aránya és arra figyelemmel az alperest terhelő perköltség összege kivételével.

A felperesek fellebbezésében foglaltakra a törvényszék kiemeli a következőket:

Helyesen foglalt állást a járásbíróság abban, hogy az örökhagyó és házastársa házastársi közös vagyonát képezett-i 594/A/5. hrsz-ú ingatlanból a felek édesanyja javára bejegyzett $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségnek 1988-ban a házastársa hozzájárulásával az alperes részére történt elajándékozása folytán a házastárs, javára bejegyzett $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőség nem változott automatikusan $\frac{1}{4}$ -re és nem szerezte meg a felek édesanyja annak másik felét, azaz az egészhez képest $\frac{1}{4}$ -ét, hiszen a házastárs hozzájárulásával történt ajándékozás folytán az ingatlan vonatkozásában megszűnt a házastársak osztatlan közös tulajdona.

A néhai házaspár megtakarításai vonatkozásában az alapeljárásban történt pénzügyi tájékoztatásokon túl kincstári takarékgygyben történt megtakarítások lehetősége merült fel. A járásbíróság a megismételt eljárásban – a felperesi fellebbezésben írtakkal ellentétben - a felperesek indítványára megkísérelte a posta megkeresését a néhai és néhai kincstári takarékgygyben történt megtakarításairól történő tájékoztatás végett, amely megkeresés a megismételt eljárás iratai közt 13. sorszám alatt található tájékoztatás szerint nem járt eredménnyel, ugyanis a posta válasza szerint az adatszolgáltatáshoz az adott értékpapírok sorozat- és sorszámának vagy pedig vásárlása helyének, évének és hónapjának a megadására is szükség lett volna.

Az alperes fellebbezésével kapcsolatosan a törvényszék a következőket emeli ki:

Az elsőfokú eljárás során valóban bebizonyosodott, hogy a devizaszámlán lévő kanadai és USA dollár-tól származott, nem nyert bizonyítást azonban azon alperesi állítás, hogy annak egy része az alperesnek juttatott ajándék volt. végrendeletének azon kikötése pedig, hogy a végrendeletében megjelölt személyek részesedése nem válhat a kedvezményezett és házastársa közös tulajdonává, nem alkalmas annak igazolására, hogy a devizaszámlára utalt összegeket (a rendelkezése alapján meghatározott célra fordított összegeken túl) kizárólag-nak szánta. A közös vagyoni jelleget támasztja alá azon bizonyítást nyert tény is, hogy azok átváltása forintra és a felek édesanyja házassági vagyoni közössége idején által a házastársi közös vagyonhoz tartozó pénzből történt, azaz azt a házaspár is közös vagyonnak tekintette.

Nem nyert bizonyítást az alperes által a fellebbezésében hivatkozott ingóságok vonatkozásában az, hogy azokat a szülei korábban már neki ajándékozták, ezért az ő tulajdonát képezik.

Alaptalan azon alperesi hivatkozás is, hogy a felperesek a maguknak kért ingók értékét alacsonyabb, az alperesnél maradékat magasabb értékben határozták meg, mert a jogi képviselővel eljáró alperes – amennyiben a felperes által meghatározott értékeket vitatja – ingóforgalmi szakértői bizonyítást kérhetett volna az elsőfokú eljárás során, amire nem került sor.

Nem sértett jogszabályt a járásbíró azáltal, hogy a felek megegyezésének hiányában – mely a hagyatéki ingók megosztásánál az elsődleges – a hagyatéki ingókat nem teljes mértékben a peres felek kérelmének megfelelően osztotta meg.

Nem bizonyított, ezért alaptalan azon alperesi hivatkozás, hogy a felperesek a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével szemben eljárva szándékosan olyan ingók kiadását kérték tőle, melyekről tudták, hogy nem kívánja kiadni, amely felperesi magatartás vélhető oka a bosszúállás szándéka.

Minden alapot nélkülöz a fellebbezés azon feltételezése, hogy a járásbíró részrehajlóan kötelezte volna az 57., 58. és 59. tételszám alatti ingók kiadására a felpereseket az alperes részére, mert azokra a szakvélemény szerinti alacsony értékűre figyelemmel a felperesek korábbi kérelmükkel szemben mégsem tartottak igényt.

Az örökhagyó házastársak OTP Banknál vezetett közös bankszámláján volt 112.242,- Ft vonatkozásában a felek még a 2012. október 24-én megtartott tárgyaláson egyezően nyilatkoztak, hogy egyetértenek abban, hogy az összeg fele része hagyatékként számolandó el. Ezzel szemben az alperes 2012. november 1-jén kelt beadványában már úgy nyilatkozott, hogy az összeget elköltötte, feltehetőleg felesége temetéséhez, vagy más, ahhoz hasonló kiadásra fordította, ezért e vonatkozásban az alperes nem tartozik helytállással.

Az ezen összeggel kapcsolatos kötelezés alól az alperes csak abban az esetben mentesülhetett volna, ha bizonyítja, hogy az összeget az édesapja a felek édesanyjának temetésével összefüggő költségekre költötte, hiszen ha más célra fordította, a Ptk. 679. § (1) bekezdése alapján azért az alperes mint édesapja örököse felelősséggel tartozna. Maga az alperes sem állította azonban konkrétan, csupán feltételezte, hogy édesapja az összeget a felek édesanyjának temetésére vagy más hasonló célra költhette. Ezért az alperes fellebbezése az ezzel kapcsolatos kötelezése vonatkozásában sem alapos.

..... özvegyi haszonélvezeti jogára figyelemmel haláláig nem terhelte az alperest a hagyatéki vagyon felpereseket illető része kiadásának kötelezettsége. Ezért ezen időpontig az alperes a hagyaték felperesek részére történő kiadásával nem esett késedelembe, azaz ezen időpontot megelőzően nem terhelheti őt késedelmi kamatfizetési kötelezettség.

A vagyonközösséghez tartozó ingók értékének meghatározása halálakor időpontra történt. Szintén halála időpontjában állt rendelkezésre a férjével közös OTP bankszámlán a 112.242,- Ft pénzügyi összeg. halálakor időpontra került meghatározásra az üdülőhasználati jog értéke és a nevén volt bankszámlákon kezelt pénzügyi összegek.

A Ptk. 301. § (1) bekezdése értelmében a késedelmi kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett kimenti a késedelmét.

Mindezekre tekintettel helyesen állapította meg a járásbíró a fenti hagyatéki vagyontárgyak tekintetében az alperest terhelő késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját a halálát követő napban.

Ugyanezen indokokon alapul a 6.000.000,- Ft ajándékkal kapcsolatos kereseti követelés vonatkozásában az elsőfokú ítéletet megváltoztató rendelkezés szerint fizetendő késedelmi kamat kezdő időpontjának a törvényszék általi meghatározása.

A rendelkezésre álló bizonyítékok a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a-i sírfelújítás költségét vagy annak egy részét az alperes állta. Az alperes felesége teljesen objektívnek nem minősíthető írásbeli nyilatkozatával és tanúvallomásával szemben áll ugyanis az alperes első személyes meghallgatása alkalmával tett nyilatkozata, miszerint az édesapja csináltatta a síremléket, amihez ő is adott pénzt, de nem tudja, mennyibe került, valamint az, hogy a megrendelő és a vételár átvételét igazoló két elismervény is az alperes édesapja nevére került kiállításra. Ezért helytálló volt e tekintetben az alperes beszámítási kifogásának az elutasítása.

Helyesen foglalt állást a bíróság abban is, hogy a halálától az ítélethozatalig a hagyaték tárgyát képező ingóságok tárolásának helyéül szolgált, az alperes által örökölt ingatlan vonatkozásában ezen időszakra az alperes mint tulajdonos által kifizetett közös költség és fűtődíj nem azonosítható a hagyatéki ingók tárolásának költségével. Nem igazolt és esetleges bizonyítás esetében sem indokolt azon alperesi állítás, hogy az ingatlant csak azért nem értékesítette, mert a hagyatéki tárgyakat ott tárolta. Emellett az alperest mint tulajdonost üres lakás esetén is ugyanígy terhelte volna a közös költség és a távfűtés díja megfizetésének a kötelezettsége, ugyanakkor ingók tárolására távfűtéses lakásingatlan fenntartása indokolatlan. Az alperesnek tényleges tárolási költsége pedig – tekintettel arra, hogy a hagyatéki ingóságokat saját ingatlanában tárolta – nem merült fel.

Ezért jogszerűen járt el az elsőfokú bíróság, amennyiben az alperes tárolási díjra vonatkozó beszámítási kifogásának sem adott helyt.

A per eldöntése szempontjából irreleváns, ezért indokolatlan az elsőfokú ítélet indokolásának kiegészítése azzal, hogy az alperes a közjegyzőnél bejelentette, hogy édesanyjának rajta kívül még három gyermeke, törvényes örököse van, a felperesek, akiknek adatait a közjegyző rögzítette.

Az alperes fellebbezésében foglaltakkal szemben a bíróság indokát adta annak, hogy az I. r. felperes 2008. május 8-i levelében tett nyilatkozatát miért nem értékelte az örökség visszautasításaként. Ezen állásfoglalása pedig helytálló, ugyanis a visszautasítás azon megszorítással történt, hogy arról annak a testvérének a javára mond le, aki arra a legjobban rászorul, a megszorítással tett visszautasítás pedig a Ptk. 674. § (3) bekezdése alapján érvénytelen. Az I.r. felperesnek az ezen levelében foglalt, az örökségével való rendelkezési szándéka pedig a visszautasítás jogáról való lemondásként értelmezhető cselekmény a Ptk. 675. § (3) bekezdése szerint, mivel csak az örökség elfogadása esetén ajándékozhatja azt el vagy köthet rá osztályos egyezséget. A „lemondás” szóhasználat a jelen perbeli esetben ezt takarja, mivel az nem a Ptk. 603. §-a szerinti, az örökhagyóval annak életében kötött, írásbeli szerződésben való lemondás jogintézményének felel meg.

Nem helytálló az alperes fellebbezése az őt terhelő perköltség vonatkozásában sem. Ezen belül nem helytálló azon alperesi álláspont sem, hogy az őt az első tárgyaláson általa elismert követelés vonatkozásában nem terheli perköltség, tekintettel arra, hogy bár a garázsingatlan és az üdülőhasználati jog tekintetében a felperesi követelés jogalapját ugyan az első tárgyaláson elismerte, de a garázsingatlan vonatkozásában a felperesi követelés összecszerúságát vitatta, ezért került sor a perben az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére, így az ezen követeléssel kapcsolatosan a felperesek által előlegezett perköltség pernyertesség-pervesztesség arányában meghatározott része is terheli az alperest.

Tévesen állapította meg a bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározásánál a pertárgyértéket az alperes 1.801.756,- Ft tőkeösszegű beszámítási kifogásának figyelmen kívül hagyásával.

A beszámítási kifogás érvényesítése ugyan nem eljárási illeték köteles, azonban azt a pernyertesség-pervesztesség arányának, a fellebbezés eredményessége mértékének és az ügyvédi munkadíj összegének a megállapításánál figyelembe kell venni az alábbiak szerint:

A felperesek kereseti kérelme – a jelen ítélet elsőfokú ítéletet megváltoztató rendelkezései folytán - kizárólag a-i 594/A/5. hrsz-ú ingatlanból a felek édesanyja által az alperesnek ajándékozott ½ részből a felperesek által követelt, összesen 1.031.250,- Ft vonatkozásában nem vezetett eredményre.

Az alperes beszámítási kifogása teljes egészében alaptalan volt.

A kereseti követelés kerekítve 5.500.000,- Ft-os és a beszámítási kifogás kerekítve 1.800.000,- Ft-os összegére figyelemmel a fentiek alapján a pernyertesség-pervesztesség aránya 85-15 % a felperesek javára.

Mindezekre tekintettel a felperesek 1.081.407,- Ft összegű elsőfokú perköltségének 85 %-a, azaz 919.493,- Ft terheli az alperest és az alperes 73.000,- Ft összegű elsőfokú perköltségének 15 %-a, azaz 7.500,- Ft terheli a felpereseket. A két összeg különbözete kerekítve 900.000,- Ft a felperesek javára.

A fentiekre tekintettel a törvényszék a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az elsőfokú ítéletet az alperes által a felpereseknek fizetendő perköltség összege tekintetében is megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, egyebekben pedig a bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit ugyanezen jogszabályhely alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése tárgyának az értéke 4.098.017,- Ft volt, fellebbezésén lerótt ennek 8 %-a, azaz 327.900,- Ft fellebbezési illetéket.

Az alperes fellebbezése tárgyának értékét nem jelölte meg, fellebbezésén 95.000,- Ft fellebbezési illetéket rótt le.

Az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel fellebbezése tárgyának értéke a következő:

A kanadai és USA dollárral kapcsolatos marasztalás vonatkozásában a/2009/48. számú keresetfelemlés adatai alapján kiszámolva 1.008.239,- Ft, a hagyatéki ingó megosztás módosításával kapcsolatosan 169.375,- Ft, (a fellebbezés szerint az alperes legyen köteles kiadni az 1., 3. és 4. sorszám alattiakat 370.000,- Ft értékben, megtarthassa a 19, 22, 28, 29. és 31. sorszám alattiakat 180.000,- Ft értékben és nem tart igényt a felperesektől az 55, 58. és 59. sorszám alattiakra 11.000,- Ft értékben, azaz az általa a fellebbezett elsőfokú ítélet szerint ingó-értékkiegyenlítés címén a felpereseknek fizetendő 31.625,- Ft-ból kivonva a 370.000,- Ft-ot, hozzáadva a 180.000,- Ft-ot és kivonva a 11.000,- Ft-ot, a felperesek legyenek kötelesek megfizetni az alperesnek ingó-értékkiegyenlítés címén 169.375,- Ft-ot), az OTP Banknál vezetett közös számlán volt pénzügyi összegből a felperesekre eső 42.090,- Ft megfizetésére kötelezését kérte mellőzni, és 1.801.756,- Ft összegű beszámítási kifogásának kért helyt adni.

Ezeket összeadva a fellebbezése tárgyának az értéke 3.021.460,- Ft. A törvényszék megállapította, hogy ehhez képest az alperes által lerótt 95.000,- Ft fellebbezési illeték a beszámítási kifogást érintő fellebbezés figyelmen kívül hagyásával került kiszámításra. Erre tekintettel a törvényszék külön végzésben felhívta az alperest beszámítási kifogása összegének 8 %-a, azaz 144.140,- Ft fellebbezési illeték pótlólagos lerovására, amelynek utóbb eleget is tett.

A felperesek fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán nekik megítélt további 3 x 750.000,- Ft-ra és a hagyatéki ékszerek vonatkozásában 553.017,- Ft összegű elsőfokú marasztalásuk 250.000,- Ft-ra történő leszállítására figyelemmel – a fellebbezés 4.098.017,- Ft-os tárgyértékhez képest - 60 %-ban vezetett eredményre, míg az alperesi fellebbezés teljes egészében eredménytelen volt. Erre figyelemmel saját fellebbezési perköltségét az alperes teljes egészében maga köteles viselni, míg a felperesi fellebbezési perköltség 60 %-a terheli az alperest.

A fentiekre tekintettel a törvényszék az alperest – a fellebbezés tárgyának 4.098.017,- Ft értékére és fellebbezése 60 %-os eredményességére valamint az alperes fellebbezése tárgyának 3.021.460,- Ft értékére és az alperes fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel - a 32/2003. (VIII. 22.) IM sz. rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, és (5) bekezdése alapján 130.000,- Ft + 27 % ÁFA ügyvédi munkadíj és a felperesek által lerótt fellebbezési illeték 60 %-a, 196.740,- Ft, azaz összesen 361.840,- Ft fellebbezési perköltség megfizetésére kötelezte a felperesek részére.

Balassagyarmat, 2013. november 6.

dr. Barsi József sk.
a tanács elnöke

dr. Nádai Mónika sk.
előadó bíró

Kissné dr. Juhász Edit sk.
bíró

A kiadmány hitelül: